

**efectiv
civic**

Program dezvoltat de
Fundatia pentru
Dezvoltarea
Societatii
Civile

În parteneriat cu
ROMANIAN-AMERICAN
FOUNDATION
for Development

ДОБРИЙ ПРАКТИЧНИЙ ПОСІБНИК

Дивлячись на залучення молодих українців до Бистрицької громади

Продукт, виготовлений у рамках проекту «Молодь для молоді», який реалізується Асоціацією молоді для громади Бистриці та фінансується програмою «Ефективна громадянська програма», розробленою FDSC – Фондацією розвитку громадянського суспільства у партнерстві з RAF – Румунсько-американським фондом.

автор: Ceuca Darius, Cihărean Ioana Iulia, Florea Bianca, Hangea Cristina

АРГУМЕНТ

Починаючи з потреби групи з 20 молодих українців інтегруватися в місцеву громаду шляхом створення контексту спілкування та соціалізації з молодими людьми з Бистру, шляхом створення формальних і неформальних контекстів для вивчення румунської мови, шляхом участі в семінарах соціальної підтримки - емоційно, знайомлячись з місцевими традиціями та культурою, а також створюючи простір, призначений для молоді, в якому можна здійснювати вищезазначену діяльність, Асоціація «Молодь для громади» реалізувала проект «Молодь для молоді» між Квітень та вересень 2023 року.

Проект фінансувався через програму Effective Civic, розроблену FDSC – Фондом розвитку громадянського суспільства у партнерстві з RAF – Румунсько-американським фондом, поставленими цілями є:

- 1) Сприяння міжкультурному діалогу між 20 молодими українцями та 20 молодими людьми з Бистру шляхом організації командоутворення, таборів, тематичних візитів, гастрономічних семінарів, культурних вечорів протягом 6 місяців;
- 2) Зменшення до 30% випадків тривоги, депресії, фізичної та вербальної агресії серед молодих українців, які проживають у громаді Бистриці, за 6 місяців шляхом соціально-емоційної підтримки;
- 3) Посилення залученості молодих людей до місцевої громади шляхом створення молодіжного центру, метою якого є надання інтегрованих послуг та забезпечення емоційної рівноваги молодим людям із різним походженням та з різними потребами.

Запропоновані цілі були досягнуті завдяки запланованим у рамках проекту заходам. Таким чином, після відбору молодих українців та волонтерів Молодіжної асоціації для громади Бистриці, наступним кроком було знайти та створити простір, доступний для молоді з цільової групи, придатний для запропонованої діяльності. Тоді ми найняли

**efectiv
civic**

Program dezvoltat de
Fundatia pentru
Dezvoltarea
Societatii
Civile

În parteneriat cu
ROMANIAN-AMERICAN
FOUNDATION
Fondatia Americana

спеціалістів і почали майстерні. Протягом 6 місяців ми провели 20 годин заходів соціально-емоційної підтримки через ігри, розповіді, дискусії, моменти роздумів та створення зв'язків між учасниками.

Дуже важливу роль у сприянні інтеграції молодих українців у місцеву громаду відіграли семінари з румунської мови, де мені пощастило мати викладачем студента Факультету літератури з Клуж-Напоки, захопленого та розмовляючого слов'янською мовою. Це, а також цифрові та ігрові методи, які використовувалися на майстер-класах, дозволили молодим українцям наприкінці курсів розуміти понад 80% інформації, що передається румунською мовою, деякі з них навіть встигали вести прості діалоги румунською мовою .

Щоб підвищити рівень обізнаності та культурного самовираження, наш проект також включав міжкультурний вечір, де молодь, а також їхні батьки готували традиційні румунські та українські продукти, робили презентації про свої країни та брали участь у конкурсі запитань. Вечір закінчився музикою, танцями та гарним гумором.

Арт-терапевтичні табори та заходи на свіжому повітрі створили сприятливий контекст для зміцнення співпраці та дружніх стосунків між молодими бистрянками та українцями. Через сплановані майстер-класи, командні ігри, походи, виконання певних завдань, кіновечори та багаття наші молоді люди зуміли подолати свою сором'язливість, стали легше виражати свої емоції та почуття, стали організованішими, відповідальнішими, уважнішими до потреб дітей, оточуючих і, звичайно, більше пов'язаних з природою.

У серпні, з нагоди Міжнародного дня молоді, ми закликали нашу молодь до дискусій про права та обов'язки молодих людей, труднощі, з якими вони стикаються, а також до активності пошуку скарбів на проходах Бистриці з метою відкриття основні туристичні визначні пам'ятки міста в змагальній та веселій формі.

**efectiv
civic**

Program dezvoltat de

Fundația pentru
Dezvoltarea
Societății
Civile

În parteneriat cu

Також у серпні ми святкували День Незалежності України переглядом фільму просто неба, акцією, організованою на подвір'ї Бистрицького дитячого палацу, закладу, який активно займався інтеграцією українців – молоді, дітей, дорослих. через художню, творчу діяльність, а й для підтримки процесу навчання.

Study café відбулося у вересні 2023 року у формі семінару з кар'єрного консультування для молодих українців, які проживають у Бистриці на середньо- та довгострокову

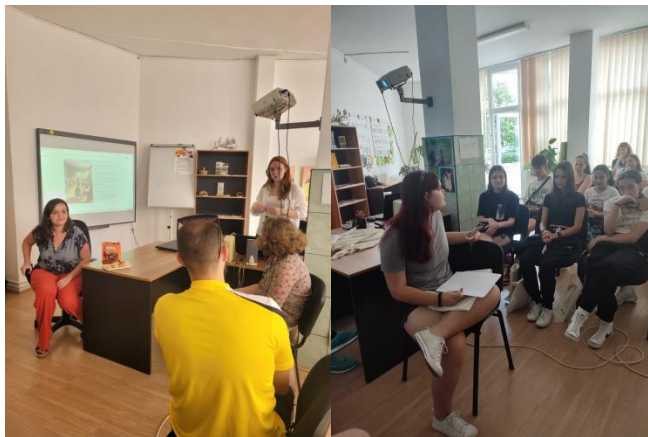

**efectiv
civic**

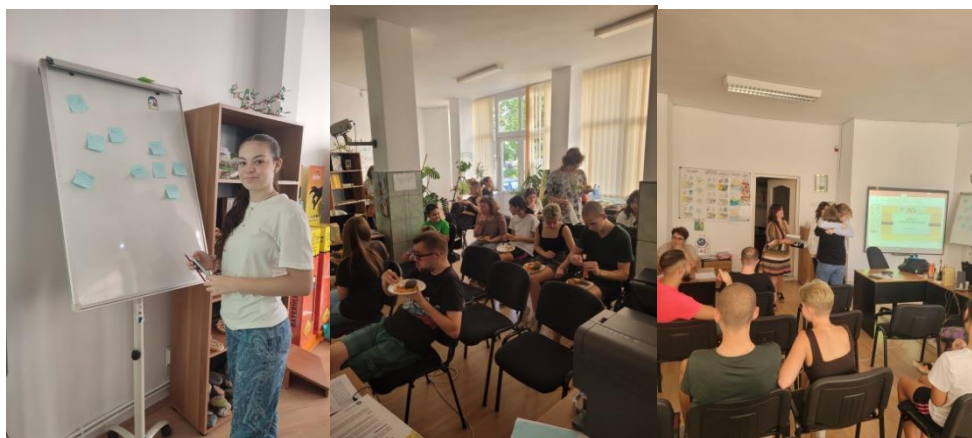
Program dezvoltat de
Fundatia pentru
Dezvoltarea
Societatii
Civile

În parteneriat cu
ROMANIAN - AMERICAN
FOUNDATION
Let's get it done!

перспективу. У цьому сенсі волонтери з Бистри підготували презентації про свої гімназії, а команда проекту запропонувала підтримку в процесі реєстрації.

У вересні також завершився проект «Молодь для молоді» через конференцію, в якій взяли участь молоді бенефіціари з Бистриці та українці, їхні родини, команда проекту, партнери. Фінальний захід був емоційним, тому що ми заново пережили всі прекрасні моменти проекту і пообіцяли одне одному підтримувати один одного, залишатися друзями. Справді, слово «дружба» найчастіше згадувалося у вправі зворотного зв'язку, коли учасників просили написати слово, щоб описати, що для них означає цей проект.

**efectiv
civic**

Program dezvoltat de
Fundatia pentru
Dezvoltarea
Societatii
Civile

În parteneriat cu
ROMANIAN-AMERICAN
FOUNDATION

ПРИКЛАДИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ, НАВЧАННЯ, ВИРАЖЕННЯ ЕМОЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ДІЯЛЬНІСТЬ 1

Назва діяльності	Криве коло
Вік учасників	14-20
Кількість учасників	20
час	10 хвилин
заперечення	Молодь працюватиме в командах, спілкуючись невербально Молодь слідуватиме інструкціям і зберігатиме рівновагу Молодь практикуватиме довіру до інших учасників
Ресурси	Досить місця для кола
Опис діяльності	Попросіть молодих людей утворити коло і порахувати по 1 і 2, залишаючись у колі. • Призначити стартовий сигнал. • Поясніть, що гра є складною, і обговоріть концепцію довіри. Ви можете запитати студентів: - Що означає довіряти комусь?

**efectiv
civic**

Program dezvoltat de
Fundatia pentru
Dezvoltarea
Societatii
Civile

În parteneriat cu
ROMANIAN-AMERICAN
FOUNDATION
for Democracy

	<p>- Як ми показуємо іншим, що ми їм довіряємо?</p> <p>- Як ми покажемо, що вони можуть нам довіряти?</p> <p>Підкресліть важливість триматися за руки міцно, але не боляче.</p> <p>Гравці стають у коло і беруться за руки, а за сигналом перший нахиляється вперед, другий назад.</p> <ul style="list-style-type: none">• Завдання полягає в тому, щоб триматися за руки, зберігаючи рівновагу.• Коли групі вдасться збалансувати себе, поверніть їх у центр і поміняйтеся ролями.• Якщо група успішно помінялася ролями, запропонуйте їм зробити це із закритими очима.• Обговоріть, яку роль у грі зіграла довіра.
--	--

ДИЯЛЬНІСТЬ 2

Назва діяльності	Квадрат з цифрами
Вік учасників	14-20
Кількість учасників	будь-яка кількість учасників
час	через 15 хвилин
заперечення	Беручи участь у грі, учасники зможуть: <ul style="list-style-type: none">- визначити спільні цінності в групі;- інтегруватися в групу- описати різноманіття всієї групи.
Ресурси	білий папір, письмове приладдя
Опис діяльності	Керівник гри ділить аркуш паперу на 10-15 квадратів і пише в кожній клітинці окрему цифру від 1 до 30. Учасникам пропонується записати своє ім'я в клітинку, номер якої має для них особливе значення (для наприклад: представляє їхній день народження, є їхнім щасливим числом тощо) і пояснить чому. Нарешті, учасники матимуть можливість помітити, що іноді одне й те саме число має особливе значення для кількох людей.

**efectiv
civic**

Program dezvoltat de
Fundatia pentru
Dezvoltarea
Societatii
Civile

În parteneriat cu
ROMANIAN - AMERICAN
FOUNDATION
for Development

ДІЯЛЬНІСТЬ 3

Назва діяльності	5 почуттів супергероя
Вік учасників	14-20
Кількість учасників	20
час	15 хвилин
заперечення	Молоді люди працюватимуть індивідуально, а потім виступлять на фронті Молодь слідуватиме інструкціям і зберігатиме рівновагу
Ресурси	Індивідуальні аркуші
Опис діяльності	<p>Від учнів вимагається перемкнутися свої відчуття на рівень надпотужності, як у Людини-павука/Супержінки.</p> <p>На цьому етапі:</p> <ul style="list-style-type: none">- Що чути?-Що ти бачиш?-Що можна скуштувати?- Що відчуваєш запах?- Що ви відчуваєте на своїй шкірі? <p>Це завершується важливістю усвідомлення стимулів, присутніх на рівні кожного почуття, для закріплення в сьогоднішні.</p>

**efectiv
civic**

Program dezvoltat de
Fundatia pentru
Dezvoltarea
Societatii
Civile

În parteneriat cu
ROMANIAN-AMERICAN
FOUNDATION
for Development

ДІЯЛЬНІСТЬ 4

Назва діяльності	Вправа 8 ледачий
Вік учасників	14-20
Кількість учасників	будь-яка кількість учасників
час	5 хвилин
заперечення	Беручи участь у грі, учасники зможуть: ☐ відпочивати; ☐ зосередитися на теперішньому моменті.
Ресурси	білий папір, письмове приладдя
Опис діяльності	Це дихальна вправа на уважність, яка допомагає нам зосередити увагу на поточному моменті. Розмістіть палець посередині цифри 8 (додаток 4) і почніть повільно рухати пальцем навколо нього. Коли ви рухаєтеся в одну сторону від 8, вдихніть, а коли ви переходите в іншу сторону, видихніть. Повторіть кілька разів.

**efectiv
civic**

Program dezvoltat de
Fundatia pentru
Dezvoltarea
Societatii
Civile

În parteneriat cu
ROMANIAN - AMERICAN
FOUNDATION
for Democracy

ДІЯЛЬНІСТЬ 5

Назва діяльності	Написати флеш-оголошення
Вік учасників	14-20
Кількість учасників	будь-яка кількість учасників
час	10 хвилин
заперечення	Беручи участь у грі, учасники зможуть: ☐ рефлексувати над власною персоною; ☐ проявляти свою творчість.
Ресурси	білий папір, письмове приладдя
Опис діяльності	<p>Це творча письмова вправа.</p> <p>Уявіть, що вам потрібно рекламувати – свою власну!</p> <p>Допоміжні питання</p> <ul style="list-style-type: none">- Що змушує вас відчувати себе унікальним?- Які якості цінують у вас ваші друзі? <p>Використовуйте чарівні слова, наприклад – не прогавте / обмежена пропозиція / одноразовий шанс.</p> <p>Після виготовлення реклами кожен учасник представляє свою персональну рекламу.</p>

ПРИКЛАДИ ЗАНЯТТЕЙ МОЛОДИМИ УКРАЇНЦЯМИ З ВИВЧЕННЯ РУМУНСЬКОЇ МОВИ

ДІЯЛЬНІСТЬ 1

Lista prescurtărilor utilizate (список употребляемых сокращений):

nr. sg. (ед. ч.) = numărul singular (единственное число);

nr. pl. (мн. ч.) = numărul plural (множественное число);

m. (м.р.) = genul masculin (мужской род);

n. (с.р.) = genul neutru (средний род);

f. (ж.р.) = genul feminin;

ex. (пр.) = exemplu/exemple (пример/примеры); de exemplu = например.

I. Articolul nedefinit (Неопределённый артикль)

● nr. sg. m./n.: **UN**; ex. un oraș (город); un bărbat (мужчина); un băiat (парень); un copil (ребёнок); un parc (парк); un creion (карандаш); un pix (ручка); un dicționar (словарь); un caiet (тетрадь); un fotoliu (кресло); un pat (кровать); un televizor (телевизор); un telefon (телефон); un covor (ковёр); un dulap (шкаф); un scaun (стул);

● nr. sg. f.: **O**; ex. o țară (страна); o femeie (женщина); o fată (девушка); o fetiță (девочка); o terasă (терраса); o floare (цветок); o vază (ваза); o carte (книга); o geantă (сумка); o cameră (комната); o casă (дом); o podea (пол); o masă (стол);

● nr. pl.: **NIȘTE**; ex. niște orașe (города); niște țări (страны); niște creioane (карандаши); niște flori (цветы).

În cameră (в комнате) sunt un fotoliu, un dulap, un pat, un covor, o masă și un scaun.

Pe masă (на столе) sunt un telefon și o carte.

Pe podea (на полу) sunt o vază și un covor.

În vază (в вазе) **este o floare** (цветок). În vază (в вазе) **sunt niște flori** (цветы).

Lângă scaun (около/возле стула) **este o geantă** (сумка)/**sunt niște geți** (сумки).

!!! **în + un = într-un**; ex. Într-un hotel este un bar.

!!! **în + o = într-o**; ex. Într-o vază este o floare.

!!! **În cameră** este o fată. (Se știe despre ce cameră e vorba. – Известно о какой комнате идёт речь.).

!!! **Într-o cameră** este o fată. (Nu se știe despre ce cameră e vorba. – Неизвестно о какой комнате идёт речь.).

II. Prepoziții (Предлоги)

● în (в); pe (на); sub (под); între (между); lângă (около/возле); la (в/на);

În cameră nu este nimeni. (В комнате никого нет.) (nimeni = никто)
 Pe masă sunt (niște) cărți. (На столе книги.)
 Pe masă nu este nimic. (На столе ничего нет.) (nimic = ничто)
 Sub masă este un computer. (Под столом компьютер.)
 Între fereastră și pat se află o masă (Между окном и кроватью находится стол.)
 Lângă teatru este un parc. (Около театра находится парк.)
 Andrei este din Ucraina, dar acum este în România. Acum este la Cluj. El este student la Facultatea de Filologie. (Андрей с Украины, но теперь он в Румынии. Сейчас он в Клуже. Он студент на Филологическом факультете.)

III. Verbul A AVEA (Глагол „иметь”)

Vb. „a avea” (forma afirmativă):

sg. eu am, tu ai, el/ea are;

pl. noi avem, voi aveți, ei/ele au;

Vb. „a avea” (forma negativă):

sg. eu nu am/eu n-am, tu nu ai/tu n-ai, el/ea nu are/el/ea n-are;

pl. noi nu avem/noi n-avem, voi nu aveți/voi n-aveți, ei/ele nu au/ei/ele n-au;

IV. Numeralele ordinale (Количественные числительные)

0 – zero; 1 – unu; 2 – doi; 3 – trei; 4 – patru; 5 – cinci; 6 – șase; 7 – șapte; 8 – opt; 9 – nouă; 10 – zece;

11 – unsprezece; 12 – doisprezece; 13 – treisprezece; 14 – paisprezece; 15 – cincisprezece; 16 – șaisprezece; 17 – șaptesprezece; 18 – optsprezece; 19 – nouăsprezece; 20 – douăzeci;

!!! atenție la 11, 14, 16, unde NU este „unusprezece”, „patrusprezece”, „șasesprezece”!

21 – douăzeci și unu; 22 – douăzeci și doi etc. (и т.д.)

30 – treizeci; 40 – patruzeci; 50 – cincizeci; 60 – șaiszeci; 70 – șaptezeci; 80 – optzeci; 90 – nouăzeci;

!!! atenție la 60, unde NU este „șasezeci”!

100 – o sută; 101 – o sută unu; 110 – o sută zece; 199 – o sută nouăzeci și nouă; 200 – două sute; 900 – nouă sute;

1000 – o mie; 2000 – două mii; 2022 – două mii douăzeci și doi;

1000000 – un milion; 2000000 – două milioane.

V. Datele personale (Личные данные)

Sg.

Cum te cheamă? = Cum te numești? (Как тебя зовут?)

Mă cheamă Nina. = Mă numesc Nina. (Меня зовут Нина.)

Câți ani ai? (Сколько тебе лет?) = Ce vârstă ai? (Какойу тебязвозраст?)

Am 9 ani. Am 19 ani. Am 20 de ani.

!!! 2-19: 2 ani, 11 ani, 19 ani!

**efectiv
civic**

Program dezvoltat de
Fundatia pentru
Dezvoltarea
Societatii
Civile

În parteneriat cu
ROMANIAN-AMERICAN
FOUNDATION
for Democracy

!!! 20-100 + DE: 20 de ani, 31 de ani, 43 de ani!

Ce adresă ai? (Какой у тебя адрес?) = Adresa, te rog! (Адрес, пожалуйста!)
Strada Norea, numărul 27, apartamentul 15. (Улица Хоря, дом 27, квартира 15)
(str. / nr. / apt. – ул. / д. / кв.)

Ce număr de telefon ai? (Какой у тебя номер телефона?)
(Numărul **meu** de telefon este...) 0741222333. (**Мой** номер телефона...) 0741222333.

Pl.

Cum vă cheamă? = **Cum vă numiți?** (Как Вас зовут?)

Mă cheamă Nina. = Mă numesc Nina. (Меня зовут Нина.)

Câți ani aveți? (Сколько Вам лет?) = **Ce vârstă aveți?** (Какойу Васвозраст?)

Ce adresă aveți? (Какой у Вас адрес?) = Adresa, vă rog! (Адрес, пожалуйста!)

Ce număr de telefon aveți? (Какой у Вас номер телефона?)

**efectiv
civic**

Program dezvoltat de
Fundatia pentru
Dezvoltarea
Societatii
Civile

În parteneriat cu
ROMANIAN - AMERICAN
FOUNDATION
for Development

ДІЯЛЬНІСТЬ 2

CINE ești tu? (= Tu cine ești?) – Eu **sunt** Oxana.
Cine **sunteți** dumneavoastră? (= Dumneavoastră cine sunteți?) – Eu **sunt** Nina.
CE ești tu? (= Tu ce ești?) – Eu sunt contabilă. Eu sunt elevă la școala nr. 33. Eu sunt studentă la Facultatea de Biologie din Cluj-Napoca. Eu **studiez** la Facultatea de Biologie.
Ce sunteți dumneavoastră? (= Dumneavoastră ce sunteți?) – Eu sunt actor.
[În ce domeniu lucrați/lucrați? /Eu **lucrez** în domeniul *Resurse umane*. Eu lucrez la *Resurse umane*.]
De unde ești? – Eu sunt din Ucraina.
Din ce țară ești? – Eu sunt din Ucraina.
Din ce oraș ești? – Eu sunt din Kiev./Eu sunt din orașul Kiev.

Verbele:

a fi (eu sunt, tu ești, el/ea este; noi suntem, voi sunteți, ei/ele sunt),
a studia (eu studiez, tu studiezi, el/ea studiază; noi studiem, voi studiați, ei/ele studiază):
Eu studiez (învăț) la școală/la liceu/la facultate. (учиться где?)
a studia (eu studiez, tu studiezi, el/ea studiază; noi studiem, voi studiați, ei/ele studiază):
Eu studiez biologia. Eu studiez limba română. (изучать что?)
работать: a lucra (eu lucrez, tu lucrezi, el/ea lucrează; noi lucrăm, voi lucrați, ei/ele lucrează).
Oxana lucrează la contabilitate. Ea este contabilă.
Oxana este actriță. Ea lucrează teatru.

Profesii:

m. doctor (= medic), contabil, economist, constructor, asistent medical, traducător, învățător, vânzător, profesor, polițist, terapeut, avocat;
f. doctor/doctoriță (= medic), contabilă, economistă, asistentă medicală, traducătoare, învățătoare, vânzătoare, profesoară, polițistă, terapeut(ă), avocat(ă);

[Aveți întrebări? (У вас есть вопросы?) – Da, eu am o întrebare. (Да, у меня есть вопрос.)
Nu, nu avem întrebări. (Нет, у нас нет вопросов.) – Totul e/este clar. (Всё ясно.)]

ДИЯЛЬНІСТЬ 3

Feluri de mancare

Первое блюдо (Felul întâi)

Борщ – borș (ciorbă)

Бульон – supă (de carne, fără zarzavat), bulion, consommé; куриный бульон – supă de pasăre; бульон с фрикадельками – supă cu perișoare.

Окрошка – un fel de borș cu carne sau pește, servit rece.

Рассольник – ciorbă de castraveți murați (cu carne sau pește).

Солянка – ciorbă de carne (sau pește) condimentată.

Суп – supă, ciorbă; мясной суп – supă de carne, zeamă de carne; суп из овощей – supă de zarzavat; суп с лапшой – supă de tăiței.

Уха – ciorbă de pește.

Щи – ciorbă de varză; кислые щи – ciorbă de varză acră; ленивые щи – ciorbă cu varză proaspătă.

*

Пир (*învechit și glumeț*) – ospăț, masă mare, chef:

пир на весь мир – un chef ce nu s-a mai pomenit, un chef de pomină;

пир горой – chef mare, zaiafet

(prov.) в чужом пиру похмелье – unul face, altul trage.

Пировать (*învechit*) – a benchetui, a chefui; a o duce într-un chef.

Пироги (Plăcinte)

Пирог – plăcintă;

грибной пирог – plăcintă cu ciuperci; пирог с капустой – plăcintă cu varză;
яблочный пирог – plăcintă cu mere.

Пирожок – pateu; plăcintă;

пирожки с мясом – pateuri cu carne.

Пирожные (Prăjituri)

Пирожное с кремом – prăjitură cu cremă.

Миндальное пирожное – pricomigdală.

Баранка – covrig.

Блин – blinie, clătită.

Вотрушка/ Ватрушка – brânzoaică.

Крендель – colăcel, covrig împletit.

Кулебяка – plăcintă umplută cu carne, pește etc.

Кулич – cozonac.

Оладья – lipie, clătită groasă.

Пастила – dulciuri din pastă de fructe.

Помадка – bomboane fondante.

Сырник – paranaș; plăcintă cu brânză, brânzoaică.

**efectiv
civic**

Program dezvoltat de
Fundatia pentru
Dezvoltarea
Societatii
Civile

În parteneriat cu
ROMANIAN - AMERICAN
FOUNDATION
Apărând și promovând

Zміст цього матеріалу не обов'язково відображає офіційну позицію програми «Ефективне Громадянство».

Bistrița, Вересень, 2023